

GRIEND.

BIJ mijn bezoek op 16 Mei l.l. aan dit bijna geheel verdrinken »Gaw«, werd direct 'n antwoord gegeven op de vraag: of 't der moeite waard was om dit eiland als broedplaats voor vogels te beschermen. Mijne verwondering was bijzonder groot, juist in 't midden der broedtijd geen Kieviten, grutto's of kemphaantjes aan te treffen; slechts 'n enkele watersnip vloog de lucht in; 'n enkele tureluur mineerde; 'n troepje »piet-pieterentje« scholeksters speelde ongepaard. Geen eenden, smienten of talingen nestelden in 't overigens bij uitstek geschikt terrein. Alleen wat sterna's vlogen door de lucht. Verlaten lag 't wachtschip; de bewoners prijsgegeven aan 'n verval, die leiden kan tot moreel verval. Maar immers de vogels weten, dat het eiland bij hooge vloed onderloopt, dat hunne eieren en jongen niet veilig zijn. Voor een paar niet-eetbare sterna-eieren zal wel niemand meer 'n tocht van 'n half uur heen en 'n half uur terug, door 't water maken; vroeger — ja, toen schenen er bijzonder veel vogels te nestelen, maar ook 't gestadig zakken der bodem heeft meegeholpen om dit eiland te doen kenmerken als 'n ongeschikte broedplaats.

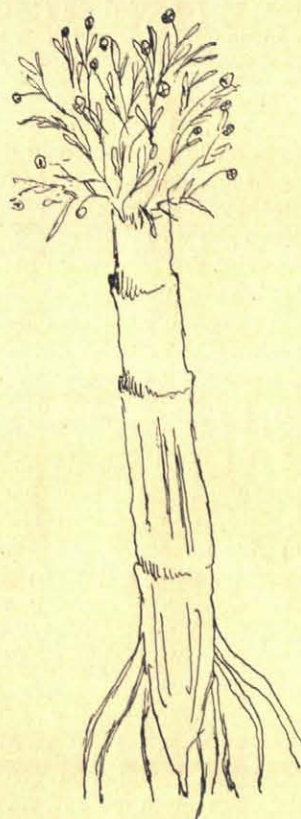
Wat de planten betreft vond ik: »Sedum acre, Plantago maritima, Lotus corniculatus, Pyrethrum« enkele planten. Artemisia maritima, Cakile maritima, Armeria, Atriplex, Anthoxanthum (reukgras) en verder een groote fuscatie van Aster Tripolium. De bloemknop was aanwezig, doch ze bloeide nog niet.

Twee exemplaren vond ik en wel in een der voren midden op het eiland, die gevormd zijn door 't overspoelen en afloopen der hooge vloed. Kale stengel van circa 20—25 cM. hoogte, 2 cM. diameter, onderaan: enkele luchtworteltjes. Bovenop deze kale stengel 'n prop van bladen en bloemknoppen. Twee nog overgebleven exemplaren van eens 'n talrijke soort? waarvan de wortel door 't water afgespoeld, zich heeft aangepast aan de veranderde levensfunctie en daardoor de indruk geeft van een stengel of wortelstok? »Luctor et Emergo« ik strijd en blijf tot dusver nog boven water! Hoelang nog?

Hierbij een teekeningetje, waarvan ik hoop dat het eenigszins den indruk weer zal geven. 3 planten onderstreepte ik als aanvulling op het lijstje van den Heer Wiegiersma. Oude, roode Friezen lagen nog verspreid, hetgeen wijst op 't aanwezig zijn van 'n voornaam gebouw ¹⁾ (kerk of klooster) in den tijd, dat het eiland nog bewoond werd, wellicht nog tot het vasteland van Friesland kon worden gerekend.

In 1545 behoefte reeds geen belasting meer betaald te worden, 'n teeken, dat in dien tijd 't eiland weinig of geen waarde had.

De diepe geul aan de zuidkant van de plaat, zal wellicht nog een borne zijn van de Overijsselsche Vecht (Vlie) welke rivier vóór hare verbinding met de IJssel, haar loop nam over Lemmer, door de Fluessen ²⁾, verder over Workum (aldaar nog heden »Vliet« geheeten)

Fuscatie van Zulte.

¹⁾ In de 13e eeuw (Dr Karl v. Richthoven) is het land »Grijn« onbewoonbaar geworden (Winsemius-v. Rhijn-Ubbo-Emnius); te dien tijde werden voor voornaam gebouwen steenen gebruik^t, gewone huizen waren van hout.

²⁾ Vroeger Hemelummeer geheeten. Aan de Zuidkant lag het kasteel en bosch »De Fluessen«, wat men wil beschouwd hebben als 'n uitspanning der Residentie »Haeghe« (het tegenwoordige Heeg bij de Heeger-Meer). Dit kasteel en bosch is in 1210 verwoest en overstroomd (Eekhof-overstromingen) hetgeen toen bijgedragen heeft tot vergroting der Hemelummeer tot de tegenwoordige Fluessen. Van dit kasteel en bosch zou de tegenwoordige naam »Fluessen« afkomstig zijn.

daarna borend door 't voormalig vasteland van Breezand, (in 1250 verzwolgen), Langeraar (1250 verdwenen), Grijn (Griend) — (1287 onbewoonbaar geworden) om zoo door 't Flie uit te stroomen in de Noordzee.

Uit 'n oogpunt van Friesche Oudheidkunde lijkt 't mij toe dat »de Griend« van belang kan zijn. Voor de rest geloof ik, dat 't van weinig interesse is en tenslotte door verdere verzwakking en geheele overstroming ten doode opgeschreven. L. A. DOKKUM.

EEN FIETSTOCHTJE.

INDELIJK was de vakantie daar! Wat kruipt-de tijd toch als men op iets wacht! Doch nu was ze dan toch gearriveerd. Na ontbeten te hebben kwam mijn vriend mij afhalen en wij stapten op onze »stalen rossen«. We besloten om den 's Gravenweg op te rijden en als we eenmaal op weg waren verder te zien. Met een aardig gangetje reden we door de stad. Op den weg verminderden we onzen vaart en reden langzamer. Langs de sloten, die aan beide zijden ons van de landerijen en huisjes scheidde, loopt een hardgelopen pad, waar het even prettig rijdt, als op asphalteering. Groote scholen visch zwommen in het kristalheldere water, waarin lange, groene waterplanten in schuinsche richting zich handhaafden, ondanks het tamelijk snelvlietende water. Lustig gokten een paar eenden, doken, gingen rechtop in het water staan en vetten hun vederen in. Een mooie hoeve reden we voorbij, mooi gelegen tusschen groen van boomen en heesters. Een prachtige hooge, bruine beuk op den voorgrond, daarachter goed onderhouden paden, met gras in bloemperken, waarin enkele beelden het schoone nog verhoogden. Even verder een prachtig vergezicht, met heep in de verte een groepje boerenwoningen en een stoomgemaal. Rechts van ons kwamen we groentekwekerijen voorbij, terwijl rijen wilgen den kant van de sloot met hun wortels beschermden tegen afbrokkelen. Ja, in die sloot heb ik wat salamanders, watertorren, alen, enz. gevangen. De meeste torren heb ik in een sloot gevangen, die langs een zijweg van den 's Gravenweg liep. Eens elf op een middagtochtje. Een prettige uitspanning is ook met een hengeltje, zonder haak natuurlijk, stekeltjes te vangen, als men een oogenblikke uitrust aan den kant van de een of andere sloot. Voor dobber dan een stukje van een lucifer.

Maar we dwalen af. Toen we een half uurtje op ons gemak gereden hadden, zagen we prachtige lischdodden. Natuurlijk stapten we af en trachtten er eenige machtig te worden. De grond waarop we liepen was zeer drassig en het gelukte ons slechts er een te bemachtigen. Dit is een heel bloemrijk plekje, maar natuurlijk komt art. 461 er weer bij te pas, maar, als we planten zoeken loopen we naar beneden te kijken en zien dus de bordjes met »Verboden toegang« niet (?). Hier heb ik ook spagnum gevonden, de eenigste plek waar ik ze hier, in Rotterdam, vond. Irissen groeien hier ook veel en pijlkruid niet te vergeten. We stapten weer op en reden nu een flink eind door. Toen we een zijweg in wilden slaan, lachte ons een bordje met »Verboden toegang«, art. 461, Wetboek van strafrecht, tegen. De weg liep uit op een landgoed. We reden verder en kwamen bij Kortenoord op den dijk. Nu keerden we langs den dijk terug. Bij eenige brandnetels stapten we af en zochten en vonden eenige rupsen van Atalanta. Een eindje verderop plukten we een boschje walstroo, rolklaver, bal-klaver en aan de andere zijde een paar zwanebloemen. Eenige rietpluimen sierden de bouquet nog wat op. Nu reden we een flink eind door en kwamen aan de plaats, waar den dijk met gras is begroeid. Toen we een tamelijk eind geloopt hadden, gingen we rechts af en kwamen weer op den 's Gravenweg. We moesten echter voor we thuis kwamen nog even een buitje treffen, doch we hadden een prettigen middag gehad en kwamen recht voldaan weer thuis, waar we nog eenige dagen plezier van onze bloemen hadden.

Rotterdam.

L. JANSEN.